

INUIT ATAQATIGIIT INATSISARTUNI

UKA 2023/20

15.11.2023

Peter Olsen

Nioqqutissanik eqqussuinermi akitsuutit pillugit Inatsisartut inatsisaata allannortinnera pillugu Inatsisartut inatsisissaattut siunnersuut (Aningaasaqarnermut, Naligiissitaanermut, Aatsitassanut, Inatsisillu Atuutsinneqarnerannut Naalakkersuisoq

Oqaaseqaat:

Siullermik; immikkoortup uuma imm. 20-ip suliarinerani peqqissaartumik sukimiisumik nuannersumik pitsaasumillu ataatsimiisitaliami suleqatigiissimanitsinnut qujanarujussuaq

Minnerunngitsumik ataatsimiititaliami siulittaasutsinnut Asii C. Naaruppimut qujanarujussuaq. Isumammatt assigiinngitsut, partiit assigiinngitsut isumaat inissaqartillugit, tusarnaarsinnaassuseqarlutillu aqqutsilluarsimanerit pillugu; immikkoortitsinak tamat oqartussaaqataanerat pingaartillugu; ikinnerussuteqartut illuatungiliuttullu isumaat pingaartillugit inissaqartillugillu anersaartorfissaqartittuarsimagakkit.

Qujanarujussuaq

Immikkoortup uuma pingajussaarneqarnissaanut atatillugu akuersissutigineqarnissaanut Inuit Ataqatigiit uagut nangaassuteqaratalu, ernumassuteqanngilagut nuannaarluta qiimasulluta akuersaarluta taasissaagut... Naak illuatuliuttut pingaartumik Demokraatininngaaniit uuma immikkoortup akuerineqaratigut siunissarput ajorluinnartutut taarluinnartutullu qalipanniarsarigaluaaraat; siunissarput sulii qaamanerujussuummaat aammalu uuma oqaluttuassartaa qalipaatiqissaarnerujussuulluni...

Pissutigalugu siullermik;

1. Ukiortaamiit Nuuk Imeq imeruusaatinik nioqquteqartutut kisermaassiunnaassaaq. Nuuk Imiup kisermaassiunnaarneratigut sulluunniit imeruusaatit nunatsinnut eqqunneqarsinnaalissapput.
2. Nuuk Imiup nioqqutissiai nunarsuarmi akisunerpaanut ilaapput. Nuuk Imiup kisermaassiunnaarneratigut nunatta avataaniit, nunarsuatta sinneraniit imeruusaatinik akikinnerusunik eqqussuisoqarsinnaalissaaq; Assersuutigiinnarlugu Faxi Kondi 50 cl nunatsinni 19/20kr-qarpoq. Assinga Qallunaat Nunaanni 12.83kr-qarpoq. Eqqussinermut akitsuut 2.90kr. ilanngukkaanni akeqassagaluarpoq 15.73kr. Tassa imaappoq naak akitsuuserneqaraluarluni taamaattoq sulii akikinnerussaaq 3.27.kr-mik
3. Nunatsinni Tuborg ataaseq 33cl 23kr-mik akeqarpoq. Qallunaat Nunaanni 10.92.qarluni. Nunatsinnut tikisikkaanni 2.90.kr-mik akitsuuseraanni taava 13.32.kr-mik akeqalissaaq.

Tassa imaappoq Nuuk Imiup kisermaassiunnaarneratigut Tuborg ataaseq nunatsinni 9.68.kr missaanik akikinnerulersinnaaneraniq periarfissaqalissaaq. (Naak akitsuuteqaleraluarluni.)

4. Nuuk Imerkig piginnittuunerup annerpaartaa tassalu 63.72 % -ia DK-meersuuvooq; 36.28 % -ia Sermersuumit pigineqarluni. Nunarput piginneqataannigilaq. Nuuk Imiup ukiuni kingullerni marlunni naatsersuutai qiviaranni ukiumut 56.mio.kr-nik aammalu 52 mio.kr-nik annertussuseqarput. Nunarput taakkunanga pissarsiaqarneq ajorpoq; Nuuk Imiup kisermaassiunnaarneratigut aningaasat taakku nunatta karsianut iluaqutissanngorlutik nakkartalernissaat Inuit Ataqtigiinniit qularutiginnigilluinnarput aamma... Minnerunngitsumik....
5. Puiaasaaqqat suulluunniit utertinneqarsinnaalissapput. Assersuutigiinnarlugu energi drinkit puukui soorlu Red Bull, Monster, Boosterillu aamma saftit aamma viinnit pukku siornatigut utertissinnaasarsimangisagut utertinneqarsinnaalissapput. Puukoq ataaseq 2kr-mik naleqassaaq, tassaavorlu taanna siornatigut kaasarfitsinnut nakkartarsimangitsoq massakut kaasarfitsinnut nakkartalertussaaq. Nuuk Imiup kisitsitaai naapertussagaanni ukiumut puiaasaaqqat katillugu 13.731.000-it tunineqartarput. Taakku utertikkaanni ataaseq 2kr-ilerlugu taava 27.462.000,- innuttaasut kaasarfiinut uteqqissapput. Qanorli energi drinkit ilannguttalerutsigit soorlu Red Bull, Monster, Boosterillu aamma saftit pukku, viinit puukui allarpassuillu siornatigut utertissinnaasarsimangisagut utertinneqartalerpata innuttaasut kaasarfiinut nakkaasalertussat qanoq amerlanerutigilerumaassanerpat?
6. Minerunngitsumik immaqalu uani ajugaanerpaasussaaq tassaavoq Pinngortitaq; Pinngortitap illersorneqarnissaa; pinngortitaq illersorneqalissaaq nunarpullu mingutserneqarunnaarluni – Ullumikkut puiaasaaqanik, puukorpasuiarnik eqqaavigineqartoq eqqaavigineqarunnaarluni, aserorterneqarunnaarlunilu illersorneqalissaaq; nunarput qorsuunulerissaaq, nunarput minguinnerulissaaq, kingulissagullu pinngortiamik minguinnerusumik kingornussisussannngortissaavagut; Pinngortitamut ajugaaneq tamatsinnut ajugaaneruvoq pingaaruteqarlunnaqqissaartoq.

Taamaattumik..... Qulaani tunngavilersuutaasut tamaasa ataatsimut naatsumik eqeqqarlugit Inuit Ataqtigiinniit innuttaasunut una oqariartuutigissavarput:

Ernumassanngilasi aamma aarlerissanngilasi; Uuma immikkoortup akuersissutigineqarneratigut imeruersaatit nioqqutigineqartartut akisunerulernaviannigillat, illuatungaatigullu akikinnerulersinnaanerat aqutissiuunneqassaaq; tamannalu nunatsinnut inuinnullu piitsunnguallaataanani pisuunnguallaataassaaq.

Taamaattumik ernumasaarutit ersisaarutillu tunngavissaqallillat aamma pimoorullugit tigusariaqangillat.

Naggataatigut;

Nuannaarutigingaakkatsinnik uuma immikkoortup pingajussaaneernejarnissaanut Naalakkersuisut allannguutissamik siunnersuuteqarput.

Allanngutissatut siunnersuutaasup kingunerissavaa puiaasaaqqanik eqqussuinermi akitsuutaasup 60 ørimik akikillilerneqarnissaa. Imaappoq puiaasaaqqat 25 cl tungaanut annertussuseqartut akitsuutaat 2kr-miit 1.40kr-mut appartinneqassaaq, taavalu 25 cl-mit annerusut akitsuutaat 3.50.kr-miit 2.90kr-mut appartinneqassalluni.

Ileqqooreersimasoq malillugu Avannersuarmiut, Tasiilarmiut Illoqqortoormiormiullu akitsuusiiffigineqassanngillat. Taamaareerpoq aamma taamaaginnassaaq; akitsuuserneqarsimanngillat ilaatigut isornerliunerusunut assartuinermut akit nunatta sinneranut naleqqiullugit qaffasinnerummata, akitsuusiinissaaq naapertuilluanngitsutut isigineqarmat.

Akitsuutinik appaasussanngorpugut qularnanngitsumik niuertarfinnut, tamatsinnullu pisisartunut iluaqutaajumaartussamik, naak tamanna nunatta karsiata ukiumut 20 mio.kr annaasaqaatigisussanngoraluaraa. Akitsuutinik qaffaanata appaasussanngorpugut, aliasuutaanani nuannaarutaaginnartussaavoq. Itigartinnagu akuersaarneqartariaqarpoq. Niuertarfiimmi pisisartullumi ukiumut 20 mio.kr nalinganut piitsunerulernata pisuunnguallatsinneqartussanngorpugut. Torrak taali tassa ajunngilluinnarpoq allamik pitsaanerusoqarsinnaagunangilaq.

Taamatut oqaaseqarluta, Naalakkersuisut allannguutissatut siunnersuutaat akuerineqaqqullugu inatsisartunut akuerineqaqqullugu inassuteqaatigaarput.